

Cròniques del món

La cancellera Merkel comença una nova legislatura.

BERLÍN ■ Gemma C. Serra

Merkel, Obama i el mur. La cancellera Angela Merkel ha encetat la segona legislatura tan concentrada en els col·legues estrangers que gairebé ni ha tingut temps de saludar els seus diputats. Del parlament que la va reelegir la setmana passada va passar a París, per veure el seu amic Nicolas Sarkozy i parlar de l'eix bilateral franco-alemany, sempre freturós d'atencions. D'allà va marxar a Brussel·les, atès que els socis comunitaris també tenen el dret de veure-la, ara com a líder d'una coalició amb els seus aliats naturals, els liberals. I després, posats a saludar, va fer un bot cap a Washington, per trobar-se amb Barack Obama. Amb cap d'aquests socis, amics i col·legues no feia tant de temps que no es veien per a necessitar un retrobament imminent. Tampoc no hi havia qüestions urgents que demanessin l'atenció immediata, com ha passat en alguns altres moments. Però Merkel no s'ho va rumiar gaire i va decidir de deixar el seu protocol·lari primer discurs al Parlament per a quinze dies després de la reelecció. El farà el 10 de novembre, l'endemà de les commemoracions del vintè aniversari de la caiguda del mur. Arrogància, segons l'oposició; agenda plena, segons els govern; pragmatisme, segons uns altres, que veuen que el discurs al parlament, en el cas de Merkel, és més una qüestió de bones maneres que res més. La dona més poderosa del planeta, segons Forbes, ja no s'ha de presentar, com quatre anys enrere. El món sencer confia en ella i amb ella es trobaran els grans líders actuals o del passat, sota la Porta de Brandeburg, el dia 9, per recordar plegats la nit més

feliç que recorda Berlín. Tots? Bé, gairebé tots. Obama hi enviarà Hillary Clinton. Una absència que a Berlín es relaciona encara amb el paperot que va fer l'any passat el qui era candidat a la Casa Blanca, quan el seu equip va voler *llogar* la Porta de Brandenburg per a l'únic míting a Europa de l'aspirant a president. Merkel va dir que no, perquè això és un honor reservat a presidents. I Obama es va haver de conformar a parlar a un kilòmetre de distància, sota la Columna de la Victòria. Merkel i Obama, cancellera i president de dues grans potències, han tingut ocasió de retrobar-se i mostrar cordialitat bilateral i multilateral moltes vegades d'aleshores ençà. El president dels Estats Units ha viatjat a Europa cada vegada que hi ha hagut un motiu més o menys de pes –fins i tot, a Copenhaguen, per defensar la candidatura de Chicago als jocs olímpics. Hom l'espera, també, el 10 de desembre a Oslo a recollir un Nobel de la pau que molts consideren, essent diplomàtics, prematur. Si no hi ha sorpresa de darrera hora, a la Porta de Brandenburg no hi traurà el cap. Bé, si no és que la màgia del Fotoshop col·loca un Obama al costat de Merkel, amb el mateix somriure que a Washington, trasplantat a Berlín.

BELGRAD ■ Pau Bori

Karadzic, a judici. El Tribunal Penal Internacional per a l'ex-Iugoslàvia (TPII) de l'Haia començava la setmana passada el judici contra l'ex-president serbobosnià Radovan Karadzic. L'acusat, però, no es va presentar a la cort, al·legant que necessitava més temps per a preparar la defensa. El fiscal Alan Tieger va acusar Karadzic de ser "el comandant suprem" d'un exèrcit que va perpetrar una campanya de "neteja ètnica contra musulmans i croats" durant la guerra civil a Bòsnia i Hercegovina (1992-95). També el va culpar de ser un dels màxims responsables dels 44 mesos de setge a Sarajevo i del genocidi de 7.000 musulmans a Srebrenica el juliol del 1995. Just el mateix dia que a l'Haia començava el procés contra Karadzic, arribava a Belgrad Biljana Plavsic, una altra ex-presidenta serbobosniana, successora de Karadzic. Plavsic va ser condemnada pel TPII a onze anys de presó per crims contra la humanitat durant la guerra de Bòsnia. Suècia ara l'ha alliberada després de complir dues tercers parts de la condemna perquè Plavsic va confessar la seva culpabilitat i el seu "penediment". Amb l'acusació contra Karadzic no només es jutjarà l'inclupat

Radovan Karadzic és jutjat a l'Haia.

sinó que també es posarà a prova el Tribunal Penal Internacional de l'Haia, després d'haver donat mostres de lentitud i ineficàcia en el procés contra l'ex-president iugoslau Slobodan Milosevic. Detingut l'any 2002, Milosevic es va defensar ell mateix i va allargar el judici durant més de tres anys fins que, al final, l'any 2006, es moria a l'Haia sense que s'hagués dictat sentència. Karadzic també cerca la demora del procés, però sembla que el tribunal ha après la lliçó del cas Milosevic i el jutge li adjudicarà un advocat d'ofici si no es torna a presentar a judici. Arran del procés contra Karadzic, han tornat a sorgir a la premsa sèrbia unes qüestions més de fons relacionades amb el TPII: per què el Consell de Seguretat de l'ONU ha creat un Tribunal Penal Internacional pel conflicte a l'antiga Iugoslàvia i no per unes altres guerres recents amb més víctimes que no pas les dels Balcans? Per què no veurem seure mai al banc dels acusats de l'Haia l'ex-president nord-americà George Bush com un dels màxims responsables de la guerra a l'Iraq? La resposta a aquestes dues preguntes ens portaria a reflexionar sobre la hipocresia de la comunitat internacional —incloent-hi els Estats Units, la Unió Europea, Rússia o la Xina que, a més, van participar a les guerres de l'ex-Iugoslàvia donant suport a algun dels bàndols.

Entrevista

“Jo vaig reclamar la nacionalització de la banca”

Roger Bootle

Assessor econòmic especial del Tresor al parlament britànic

Roger Bootle va publicar el 2003 *Money for Nothing* —‘Diners en canvi de res’—, un llibre que avui és reconegut com el text que va anticipar la crisi del crèdit per part de Norbert Walter, president de Deutsche Bank Research, o Brian Pitman, ex-president de Lloyds TSB i conseller de Morgan Stanley.

—**Quina seria la vostra rèplica a aquells qui culpen la globalització del capital d'originar bombolles i desequilibris en l'economia mundial?**

—L'única responsabilitat de la globalització ha estat la rapidesa i les dimensions en l'expansió de la crisi. Però, què hauria succeït si els mercats financers no hagueren estat tan connectats? Cal recordar que hi

havia problemes estatals importants. El *boom* de la propietat a Espanya era insostenible, els preus de l'habitatge al Regne Unit també eren absurds i la complicitat de la banca en ambdós casos ha estat enorme.

—**Però la percepció social és que el mercat financer és al cor de la recessió.**

—Sense cap solució globalitzada, la recuperació seria molt més lenta, fins i tot impossible. La dificultat amb què ens trobem és que el procés de globalització encara és a mig camí: les finances són internacionals, però el govern i la regulació són locals. Em fa la impressió que això canviarà.

—**És l'hora de repensar el capitalisme?**

—Hem d'anar alerta amb aquesta mena d'idees... Hi ha ideologies que voldrien col·locar la gent en caixes petites, però no hi cabem. Si bé hi ha governs autoritaris, com ara la Xina, que han reeixit a integrar un cert grau de capitalisme en el règim, la democràcia no l'asseguren només les eleccions; les eleccions són un mal menor, que de vegades produeixen personatges grotescs. La ciutadania necessita mitjans independents per a guanyar-se la vida i oposar-se a l'estat. El capitalisme és indispensable per a la democràcia, tant com ho és una justícia i una premsa lliures. Hem d'evitar els governs massa grans.

—**Aleshores, trobeu desencertat d'assenyalar l'herència pro-desregulació de l'era Reagan-Thatcher com la llavor de la tempesta actual?**

—Les finances són úniques, completament diferents de la resta del sistema econòmic. Si deixem els mercats del capital sense regulació, tenim aquests *cowboys* capitalistes que ens enfonsen amb els seus excessos. Un govern fort no significa un govern gran, però.

—**Teniu cap pista d'on són els bilions de diners públics per a estimular l'activitat?**

—Entenc el descontentament de la gent: jo vaig reclamar la nacionalització temporal de tot el sector bancari per evitar conflictes d'interessos. Així i tot, augmentar la despesa pública i engreixar les finances és l'única via de sortida.

Victorià Jiménez
(Londres)